

Mødet den 13. Januar 1916.

Fraværende Harald Jensen.

1. (J. Nr. 11¹—1915). Indenrigsministeriets **Approbation paa Købekontrakt** med Overlæge Strandgaard angaaende en Byggegrund ved Finsensgade.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 271—1915). Indenrigsministeriets **Approbation paa Købekontrakt** med Bethaniaforeningen angaaende en Byggegrund ved Hjarnøgade.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 450—1915). Skrivelse af 18. Decbr. 1915 fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsministeriet om **Ret til Afholdelse af Realeksamen ved Fjordsgades Skole** i 1916—17.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 135—1915). Meddelelse fra Ligningskommissionen om foretagne **Forandringer i Ligningen af Erhversskat** for 1915—16 og i **Juli Tillægsligning** 1915.

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 427—1915). Regnskab for **S. Chr. Wærum og Hustrus Legat** for 1914.

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 422—1915). Meddelelse om en paa et Borgermøde vedtaget **Resolution om Gadernes Vedligeholdelse og om Grusspredning i Gaderne.**

Toges til Efterretning.

7. (J. Nr. 458—1915. Indstilling fra Skoleudvalget om at anmode Skoledirektionen om **Opslag af nogle Timelærer- og Timelærerindepladser.**

Tiltraadtes.

8. (J. Nr. 369—1915). Indstilling fra Udvalget for **Alderdomsunderstøttelse** om at Udvalget bemyndiges til at bevilge de understøttede et tidsbegrænset Tillæg i Henhold til Indenrigsministeriets Cirkulære af 6. Novbr. 1915.

Kjeld Sørensen udtalte, at den stærke Stigning af Prisen for Levnedsmidler, som begyndte straks efter Krigens Udbrud, medførte, at en Del alderdomsunderstøttede havde søgt om Forhøjelse af deres Understøttelse, og at Udvalget havde ydet de gamle Dyrtidstillæg, ikke nogen vis Procentdel af deres Understøttelse, men ret store Tillæg. Disse Tillæg, som man var begyndt at give, før Ministeriets Cirkulære kom, havde naturligvis bevirket en ret stærk Stigning i Udgiften til Alderdomsunderstøttelse. Til Eksempel skulde anføres, at medens denne Udgift den 1. Oktober 1912 var 292404 Kr., var den den 1. Oktober 1915 442458 Kr. og var altsaa i de 3 Aar steget med mere end 50 %. For at vise, hvor meget Dyrtiden indvirkede paa Stigningen, skulde Taleren anføre, at medens Stigningen fra 1911 til 1912 havde været 18816 Kr., havde den fra 1914 til 1915 været 64632 Kr. Naturligvis var der kommet flere alderdomsunderstøttede til, men gennemsnitlig var Understøttelserne dog steget med 25 %. I 1912 havde Understøttelsen til enlige Mænd været 244 Kr., i 1915 291 Kr., til enlige Kvinder henholdsvis 214 Kr. og 266 Kr. og til Ægtepar henholdsvis 287 Kr. og 327 Kr. Siden 1. Oktober 1915 var Understøttelserne endda steget ret betydeligt. Da Ministeriets Cirkulære af 6. Novbr. 1915 kom, enedes

Udvalget om vedblivende at følge den hidtil brugte Fremgangsmaade. Naar man desuagtet nu foreslog, at Udvalget fik Bemyndigelse til at give tidsbegrænsede Tillæg, var det, fordi man ønskede at være paa den rigtige Side. Loven om Dyrtids-hjælp spændte over et ret stort Omraade. For Pengenes Skyld var det vel ikke nødvendigt at faa Alderdomsunderstøttelsen ind under denne Lov, men det var et Spørgsmaal, om der ikke blev god Brug for Pengene paa andre Omraader, hvis Loven skulde gennemføres efter Hensigten. Udvalgets Forslag tilsigtede da at bringe Udgiften til Alderdomsunderstøttelsen ind under den særlige Beskatning, hvad ellers ikke kunde lade sig gøre, og ifølge Loven skulde den dertil sigtende Beslutning være taget inden 15. Januar. Men Meningen var ellers vedblivende at give ret rundelige Forhøjelser, ikke alene til dem, der søgte derom, men i alle Tilfælde, hvor man mente det nødvendigt. Sluttelig anbefalede Taleren Indstillingen, idet han bemærkede, at det, Ministeriet tilsigtede med Cirkulæret af 6. Novbr. 1915, havde man her allerede udført.

Møller antog, at der med Tidsbegrænsningen mentes Krigens Varighed.

Kjeld Sørensen oplyste, at det i Øjeblikket var Meningen med Tidsbegrænsningen at forstaa Tiden til 1. November. Udvalget ansaa det imidlertid for kedeligt at komme ind paa at give tidsbegrænsede Beløb, da Understøttelserne i det hele taget ikke var store. Hvis man f. Eks. gav et Tillæg paa 10 %, vilde det være ganske umuligt at tage det fra de gamle igen.

Formanden mente, at Begrænsningen gav sig af sig selv, idet Byraadet jo altid kunde tage

Bemyndigelsen tilbage. Iøvrigt gjaldt Loven kun for de første 7 Maaneder af Regnskabsaaet 1916-17.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 402—1915). Indstilling fra Formanden om at approbere den af Markudvalget og Skattekontoret i Henhold til Indenrigsministeriets Cirkulære af 27. Novbr. 1915 foretagne **Ligning af Brødkorn** i Aarhus Kommune samt om at udstede Bekendtgørelse angaaende Listens Fremlæggelse.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 449—1915). Andragende fra Aarhus Amts Fjerkræforening om Bevilling af et Tilskud i Anledning af en **Fjerkræudstilling** i Vennelyst.

Der bevilgedes 25 Kr.

11. Andragende om **Dispensation fra W. C. Reglementet** for:

a. (J. Nr. 2¹⁶⁹—1915). Villa »Rutha«, Ny Munkegade 133.

b. (J. Nr. 2¹⁷⁰—1915). Sct. Paulsgade 40 a.

c. (J. Nr. 2¹⁷¹—1915). Ny Munkegade 4.

Bevilgedes.

12. Det vedtoges at meddele Byraadets Samtykke til, at der paa Store Torv efter Politiets nærmere Anordning og paa de af Politiet stillede Betingelser gives **Holdeplads til 4 Automobiler**.

Udenfor Dagsordenen meddelte

13. Møller, at der havde været afholdt Voldgift i Sagen angaaende Maalerkontrollørernes Forpligtelse til at være Medlem af Arbejds mændenes Fagforening, men denne Voldgift var nærmest blevet en Karrikatur af det, den skulde være. Efter § 19 i Overenskomsten med Dansk Arbejdsmandsforbund skulde Stridigheder henvises til Mægling og, hvis Enighed ikke derved blev opnaaet, til Voldgift. Skulde der ved denne ikke blive Enighed, skulde der vælges en Opmand, hvis Kendelse alle Parter

saa skulde rette sig efter. Til Opmand var i denne Sag blevet valgt Politimester Goll. Forudsætningen for Valg af Voldgiftsmænd i Arbejdsstridigheder var, at Voldgiften kom til at bestaa af 2 Arbejdsgivere og 2 Arbejdere, men dette Forhold blev forrykket, naar Byraadet var Arbejdsgiveren, idet det ene Medlem fra Arbejdsgiverens Side saa som Regel vilde stemme sammen med Arbejdernes Repræsentanter. En saadan Ordning kunde Byraadet ikke være tjent med i Fremtiden, saa der maatte i de Overenskomster med Kommunens Haandværkere og Arbejdere, som snart skulde vedtages, findes en anden Affattelse for Spørgsmaalet om Afgørelse af faglige Stridigheder. Som det nu var, vilde der næsten altid i Voldgiften være 3 Stemmer for Arbejderne, men kun 1 imod. Taleren vilde foreslaa, at man betragtede den nu stedfundne Voldgift som ikke afholdt, dels fordi man stod overfor ny Overenskomster med Kommunens Haandværkere og Dansk Arbejdsmandsforbund, og dels fordi de nugældende Bestemmelser § 8 ikke var blevet overholdt. I denne § stod nemlig, at naar en Sag blev undergivet Voldgift, skulde hver af de stridende Parter tilkendegive, at de uvægerlig vilde underkaste sig Voldgiftens Afgørelse, og det var ikke sket i nærværende Tilfælde. Iøvrigt syntes det, som om man fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side ikke i denne Sag vilde tage Hensyn til Opmandens Stemme, uagtet man selv havde ønsket og faaet Politimester Goll til Opmand. Taleren vilde altsaa foreslaa, at Voldgiften blev annulleret, og at man ventede med at nedsætte en ny Voldgift, til man var blevet enig om de ny Overenskomster.

Christensen syntes ikke, det var saa store Anstrengelser værd at forsvare Maalerkontrol-

lørerne saa varmt, eftersom de 8 Mennesker kun var udtraadt af Fagforeningen for at spare de Skillinger, de skulde svare til den. Under alle Omstændigheder var det lovlig meget at forlange, at man skulde kuldkaste en lovlig nedsat Voldgifts Kendelse. Maalerkontrollørerne maatte betragtes som Arbejdsmænd. I Arbejdsgivernes Kredse betragtede man det som mindre fair ikke at være Medlem af sin Organisation, og Arbejderne maatte selvfølgelig have samme Ret. Fordi der blev nedsat en Voldgift, var det ikke givet, at Opmandens Mening skulde være den afgørende, og naar Taleren blev valgt af Byraadet til Voldgiftsmand, vilde han betragtes som Arbejdsgiver lige saa vel som Hr. Møller. Flertallet af Voldgiften havde ment, at Maalerkontrollørerne havde Pligt til at staa i Arbejdsmændenes Organisation, saa Opmanden var der slet ikke blevet Brug for. Hvorvidt man skulde erklære Voldgiftens Afgørelse som ikke foretaget, vilde Taleren overlade til Byraadets Formand som Jurist at afgøre, men for sin Part vilde Taleren hævde, at Voldgiften i alle Henseender var fuldt lovlig, og at Maalerkontrollørerne derfor maatte rette sig efter dens Kendelse.

Formanden bemærkede, at den almindelige Opfattelse af Opmandsvirksomheden var, at den først skulde træde til, naar Stemmerne stod lige i Voldgiften. Havde Opmanden afgivet Stemme i nærværende Sag, syntes det derfor at være mindre korrekt. Nogen Beslutning angaaende Sagen kunde ikke træffes i dette Møde, da Sagen var rejst udenfor Dagsordenen.

Samuel sen var glad ved det Resultat, Voldgiften var kommet til, idet det nu var fastslaaet, at Maalerkontrollørerne ikke kunde gaa ud af og ind i deres Organisation, som de havde Lyst til.

Taleren forstod ikke, at Hr. Møller vilde have Voldgiftens Afgørelse kuldkastet, og kunde ikke tænke sig, at Hr. Møller vilde have indført i de ny Overenskomster, at Byraadets Repræsentanter fremtidig skulde være private Arbejdsgivere. Ej heller kunde Taleren forstaa, at Byraadet som Arbejdsgiver vilde holde sin Haand over dem, der ikke vilde bidrage til deres Fags Arbejdsløshedskasse. I de aller fleste Fag forlangte Arbejdsgiverne jo selv, at Arbejderne skulde staa som Medlem af deres Organisation.

Simonsen bemærkede, at Formandens Udtalelser sparede ham for at sige en Del af det, han ellers vilde have sagt, idet Formanden netop havde gjort de Anskuelser gældende, som Taleren vilde have fremført. Taleren kunde ikke se, at der var foregaaet noget ulovligt, der berettigede til at søge Voldgiftens Kendelse ændret, og heller ikke, at der i dette Tilfælde havde været Brug for nogen Opmand. Forøvrigt havde den valgte Opmand vist heller ikke fungeret som Opmand. At Voldgiftens Sammensætning ikke passede Hr. Møller, var en Sag for sig, men man kunde ikke komme uden om, at Voldgiften var sammensat paa lovlig Maade. Dersom den var kommet til det modsatte Resultat, vilde Hr. Møller næppe have forlangt dens Afgørelse kuldkastet. Iøvrigt kunde Taleren ikke forstaa, hvilken Interesse man fra Arbejdsgivernes Side kunde have af at holde Maalerkontrollørerne udenfor deres Organisation. Af Hensyn til Frihed kunde det i hvert Fald ikke være, da Friheden ikke var større indenfor Arbejdsgivernes Række end indenfor Arbejdernes. Naar Organisationerne skaffede Fordelene, maatte Arbejderne være med til at bære de Byrder, som Organisationerne medførte. Det vilde næppe føre

til fredelige Forhold, hvis man kom ind paa at kuldkaste lovlige Voldgiftskendelser, naar de ikke var i Arbejdsgivernes Favør. Endelig forstod Taleren ikke, at Maalerkontrollørerne vilde staa udenfor deres Organisation, da det Standpunkt næppe i Længden vilde blive til deres Fordel.

K j e l d S ø r e n s e n var forbavset over, at Hr. Møller var saa ivrig efter at faa den Slags Sager afgjort ved Voldgift, idet man hos private Arbejdsgivere meget nødig skred til at faa saadanne Smaating underkastet Voldgift. Naar der som i dette Tilfælde forelaa en lovlig Voldgiftskendelse, maatte man naturligvis bøje sig for den, men ellers maatte Regelen være, at kun ret store Spørgsmaal maatte afgøres ved Voldgift.

M i k k e l s e n syntes, der var en Forskel paa Byraadet og private Arbejdsgivere, en Forskel, der ikke var til Fordel for Byraadet. Det var nemlig saaledes, at de Krav, som blev stillet af de kommunale Arbejdere, oftest havde Udsigt til at blive imødekommet, fordi den ene af Byraadets Repræsentantet i en Voldgift i de fleste Tilfælde vilde føle det som en Forpligtelse at gaa sammen med Arbejderne. For private Arbejdsgiveres Vedkommende vilde derimod de 2 Repræsentanter som Regel gaa med Arbejdsgiverne. Det vilde derfor være heldigt, om man kunde finde en anden Fremgangsmaade.

C h r i s t e n s e n oplyste, at Opmanden, som havde været til Stede i Voldgiftsmødet, havde erklæret, at han intet havde at sige, da Sagen var afgjort, men at han gerne desuagtet skulde udtale sin Mening, som gik ud paa at støtte Hr. Møllers Anskuelse. Det var altsaa gaaet til paa reglementær Maade. Hvis Hr. Mikkelsen troede, at Arbejderne var bedre stillet overfor Byraadet end

overfor private Arbejdsgivere, maatte Taleren gøre opmærksom paa, at de private Arbejdsgivere i mange Fag udmærket kunde taale Sammenligning med Byraadet som Arbejdsgiver. Det var heller ikke rigtigt, at Socialdemokraterne i Byraadet altid stillede sig paa Arbejdernes Side, hvad man havde Bevis for ved en nylig stedfunden Forhandling om Arbejdsløn, hvor Socialdemokraterne i Udvalget var enig med Højremændene om, hvor langt man skulde gaa.

Formanden skulde i Tilslutning til Hr. Christensens Oplysning bemærke, at der naturligvis intet var i Vejen for, at Opmanden kunde være til Stede i Voldgiftsmødet, kun kunde han ikke træde i Virksomhed, før Stemmerne i Voldgiften stod lige.

Møller vilde oplyse, at Opmanden havde underskrevet Voldgiftskendelsen. Taleren tvivlede om, at der var samme Frihed i Socialdemokratiet som i det Parti, Taleren tilhørte, idet man i det næppe vilde tvinge nogen ind i Organisationen. Der var i hvert Fald ingen, som havde forsøgt at tvinge Taleren ind i Arbejdsgiverforeningen. Taleren ønskede at vide, hvorledes man vilde forholde sig overfor Maalerkontrollørerne, om man f. Eks. vilde tvangsopsige dem og betale dem Pension. Hr. Samuelson skulde ikke have talt saa meget om, hvorledes en Voldgift skulde sammensættes, da netop Hr. Samuelson for ganske nylig var optraadt mere som Fagforeningsmand end som Byraadsmedlem, og derved havde vist, hvorledes det i de fleste Tilfælde vilde gaa med den nuværende Maade at sammensætte en Voldgift paa. Hr. Simonsen maatte vist huske fejl, thi Organisationen havde aldeles ikke forbedret Maalerkontrollørernes Kaar. Som staaende under Lønregulativet havde

de intet med Fagforeningen at gøre og kunde ingen Fordel have af at staa i den. Maalerkontrollørerne dannede en særlig Stand, saa der var ingen Mening i at tvinge dem ind i en Fagforening sammen med andre, hvad man forøvrigt heller ikke kunde gøre. Til Hr. Kjeld Sørensen bemærkede Taleren, at han aldrig havde foreslaaet nogen Voldgift. Til Hr. Christensens Udtalelse om Byraadet som Arbejdsgiver skulde Taleren blot bemærke, at Aarhus Kommune betalte sine Arbejdere fuldt saa meget som nogen anden Kommune.

J a k o b J e n s e n fandt, at Hr. Møller maatte have vidst, at Sagen ikke kunde bringes til Afgørelse i dette Møde, og at han derfor ikke burde have bragt den frem. Det var Taleren uforstaaeligt, hvorledes Hr. Møller kunde sige, at Funktionærer under Lønregulativet ingen Fordel kunde have af at staa i en Fagforening, eftersom Hr. Møller jo for ganske nylig havde forhandlet med to Organisationer om Lønningsforhold for Funktionærer, der hørte under dette Regulativ. Taleren maatte hævde, at Voldgiften var sammensat paa lovlig Maade, og at dens Kendelse derfor maatte staa ved Magt. Det var ganske ubegribeligt, at Hr. Møller vilde have Voldgiften sammensat saaledes, at den ene Side af Byraadet ikke var repræsenteret i den; den Maade vilde Hr. Møllers Fløj vist næppe staa sig ved i det lange Løb. Hr. Mikkelsens Mening om, at Socialdemokraterne i Byraadet altid vilde gaa i en bestemt Retning, beroede paa Ukendskab til det virkelige Forhold. Noget andet var, at Socialdemokraterne altid søgte at støtte de daarligst stillede, medens Højre altid søgte at hjælpe de højestlønnede.

S a m u e l s e n havde, da det drejede sig om Maskinassistenternes Løn, talt om Utilfredshed, fordi Hr. Møller havde gennemført en ganske uhørt Klassifikation.

S i m o n s e n maatte vedblivende hævde, at det var Arbejdernes Organisation, som fra først af havde skaffet Maalerkontrollørerne bedre Kaar.

M ø l l e r kunde ikke forstaa, at Hr. Samuelsen vilde sige noget mod bedre Vidende.

F o r m a n d e n paatalte Hr. Møllers Udtalelse.

M ø l l e r maatte saa gøre opmærksom paa, at det var Udvalget og ikke Taleren, der havde gennemført den meget omtalte Klassifikation. Taleren skulde nu foranledige Sagen bragt frem for Byraadet i Overensstemmelse med Forretningsordens Bestemmelser.

